

A Kúria végzése

Az ügy száma: Kvk.IV.37.657/2019/3.

A tanács tagjai: Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke, Dr. Dobó Viola előadó bíró,
. Horváth Tamás bíró

A kérelmező:

A kérelmező képviselője:

Az eljárás tárgya: választási ügyben hozott határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a kérelmező

A felülvizsgálni kért jogerős határozat száma: a alperes neve113/2019. számú határozata

Rendelkező rész

A Kúria a alperes neve113/2019. számú határozatát – az indokolás részbeni módosításával – helybenhagyja.

A feljegyzett 10.000.- (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A Momentum Mozgalom 2019. május 15-én, míg a felperes neve(a továbbiakban: kérelmező) 2019. május 16-án azonos tartalmú kifogásokat nyújtottak be a alperes nevéhez (a továbbiakban: NVB) a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 208. §-a alapján. A kifogásaikban a választási kampányidőszakon belül, 2019. április 26-án Toroczkai László Ásotthalom polgármesterének Facebook közösségi oldalán közzétett, a <https://www.facebook.com/laszlotoroczkai/videos/1120542038155103/> oldalon elérhető videofelvétel tartalmát sérelmezték. Álláspontjuk szerint a közzétételre kampányidőszakban került sor azzal a céllal, hogy a Mi Hazánk Mozgalom támogatására szólítsa fel a választópolgárokat, amellyel megsértette a Ve. 2. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjában foglalt választási alapelveket, továbbá, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:43. § g) pontját.

- [2] A bemutatott videó kapcsán utaltak arra, hogy a felvételen szereplő valamennyi személy (az önkormányzati alkalmazottak kivételével) arcképét és hangját feltehetően az érintettek önkéntes beleegyezése nélkül rögzítették és tették közzé, (egy személy kifejezetten is tiltakozott a felvételkészítés ellen), melynek következtében egy részről a Ptk. 2:43. § g) pontjának sérelme

valósult meg, másrészt pedig sérült a Ve. 2. § (1) bek. b) pontja (önkéntes részvétel a választási eljárásban) azáltal, hogy ezen személyek anélkül váltak az európai parlamenti választás kampányának eszközévé, hogy ezt ők kifejezetten kívánták volna. Hozzá tették, hogy „az is megállapítható a felvételekből, hogy Toroczka László kifejezetten polgármesteri minőségében járt el a videóban, és önkormányzati erőforrásokat, munkaerőt, infrastruktúrát használt fel a videó ilyen formában történő elkészítésére és az ekként elkészített videót kampánycélokra használta, használja fel.”, megsértve ezzel a választás tisztasága megóvásának alapelvét. Mindez arra utal a kifogást tevők véleménye szerint, hogy az önkormányzat a polgármester által közzétett videóval részt vett az európai parlamenti választási kampányban egy jelölő szervezet oldalán, mivel a polgármester által közzétett videó egyértelműen a Mi Hazánk Mozgalom támogatására ösztönző kampányeszköznek tekinthető. Fentiek alapján kérték a jogsértés megállapítását, a jogsértő eltávolítását a további jogszabálysértéstől és kötelezését arra, hogy a videofelvételt távolítsa el a Facebook oldalról és más felületen se tegye közzé, továbbá a jogsértésekkel arányban álló bírság kiszabását.

Az NVB határozata

- [3] Az NVB a Ve. 217. § (1) bekezdése alapján a kifogásokat egy eljárásban bírálta el és azokat a 2019. május 17-én kelt 113/2019. számú határozatával a Ve. 220. §-a alapján elutasította. Indokolásában elsőként azt rögzítette, hogy „a kifogásolt felvételen a Mi Hazánk Mozgalom jelölő szervezet emblémája látható, valamint a jelölő szervezet listavezető jelöltjének, Toroczka Lászlónak a kampánybeszéde hallható, aki polgármesterként elért sikereiről számol be a választópolgároknak, előre vetítve azok területi kiterjesztését a választási kampányidőszak sikeres lezárását követően. Az elmondottak illusztrálására olyan videó-felvételeket is felhasznál, amelyek során Ásotthalom település jegyzője, illetve mezőőrök társaságában jogcím nélküli lakókkal veszi fel a kapcsolatot és szólítja fel őket a településről való távozásra, illetve higiéniai, állat-egészségügyi állapotokra hívja fel a figyelmet. Ezekben a részletekben a felvételen megjelennek a hatósági feladatot ellátó személyek felismerhető módon, illetve az intézkedéssel érintett személyek arccal, két esetben névről azonosítható módon. Felismerhető módon jelenik meg az a több fős csoport is, akikkel a videó elején a jelölt/polgármester utcai szóváltásba keveredik.”
- [4] Az NVB vizsgálta, hogy a jogorvoslati kérelemmel érintett tevékenység az állami, önkormányzati szervek közfeladatukból eredő feladatok ellátásával összefüggő tevékenységként vagy az a jelölő szervezet jogszerű kampánytevékenységeként minősíthető, továbbá értékelte a személyhez fűződő jogok megsértése miatti kérelmet.
- [5] A alperes neve jelen ügy megítélése kapcsán részben irányadónak tekintette a 3154/2018. (V. 11.) AB határozatban foglaltakat (a továbbiakban: ABh.), mely döntésében az Alkotmánybíróság az állami és önkormányzati szervezeteknek, valamint az ő képviselőjüknek, szervüknek a kampányban betöltött szerepéből, és ennek vonatkozásában a kampányidőszakban történő véleménynyilvánítás szabadsága korlátozhatóságának összefüggéseit vizsgálta. Az Alkotmánybíróság az ABh.-ban mindenek előtt azt rögzítette, hogy „(...) a kampányidőszakot megelőző időszak szabályaihoz képest kampányidőszakban kiszélesednek a véleménynyilvánítási lehetőségek”, mindamellet hivatkozott a Kúria a Kvk.III.37.421/2018/8. számú végzésére, mely kimondta, hogy” (...) kampányidőszakban az állami és önkormányzati szervek véleménynyilvánítási szabadsága korlátozás alá eshet.” (ABH 2018, 721, 725)

- [6] Az NVB a kifogásolt videofelvételt Toroczkai László képviselőjelölt kampányvideójának minősítette, amelyben pártpolitikus listavezető jelöltként szerepel és saját, illetve jelölt szervezete országos szerepvállalásra alkalmasságát igyekszik erősíteni azokkal a korábbi intézkedésekkel, amelyeket polgármesterként hozott. Ezzel összefüggésben kiemelte, hogy a szabad véleménynyilvánítás jogának megkérdőjelezését jelentené az, ha egy még hivatalban lévő polgármester a választási kampány időszakában akár polgármester-, akár országgyűlési képviselő-, vagy éppen európai parlamenti képviselőjelöltként nem hivatkozhatna eddigi polgármesterként kifejtett politikai tevékenységére.
- [7] Az NVB az ügy megítélésénél figyelemmel volt a politikai kommunikáció irányára és a célközönségre, melynek kapcsán azt állapította meg, hogy a polgármester nem a helyi választói közösséget igyekszik befolyásolni egy általános választáson, hanem saját helyi tevékenységére, eredményeire alapozva, mindennapi gyakorlatát bemutatva igyekszik országos ismertségre és népszerűsége szert tenni.
- [8] A fentiek miatt az NVB nem találta bizonyítottnak, hogy a támadott jelölt a videóban megjelenő, polgármesteri tisztségből fakadó feladatokat a jelenlegi választási kampány miatt hajtotta volna végre kamera előtt. A jogorvoslati kérelmek sem tartalmazznak arra vonatkozó bizonyítékot, hogy Toroczkai László Ásotthalom polgármestereként kifejezetten az EP választási kampány érdekében használta volna fel az önkormányzat infrastruktúráját és közpénz felhasználásával folytatott volna kampánytevékenységet. A bemutatott korábbi polgármesteri intézkedések során jelölt szervezetét nem népszerűsíti, a választási eljárásra utalást nem tesz. A videofelvételből pedig egyértelműen kiderül, hogy azt európai parlamenti képviselőjelölti minőségében, e választási kampány részeként tette közzé.
- [9] Az NVB a Ptk.-beli jogsérelem kapcsán - hivatkozva a Kúria Kvk.III.37.608/2019/4. számú végzésében foglaltakra – megállapította, hogy a Ve.-ben nincs Ptk.-ra utaló rendelkezés, ezért az abban foglaltak vizsgálatára nincs módja.

A felülvizsgálati kérelem

- [10] A kérelmező felülvizsgálati kérelmében a Ve. 231. § (5) bekezdés b) pontja szerint kérte a határozat megváltoztatását és annak megállapítását, hogy az NVB a bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelte és azokból téves következtetéseket vont le.
- [11] Álláspontja szerint a szóban forgó videofelvétel elkészítése és közzététele sérti a Ve. 2. § (1) bekezdés a, b) c) és e) pontját és a Ptk. 2:43. § g) pontját.
- [12] Indítványozói jogosultságát megalapozó érintettségét abban jelölte meg, hogy az európai parlamenti képviselők 2019. választására nyilvántartásba vett jelölőszervezetként egyenrangú azon jelölőszervezettel, amely a kifogásolt tevékenységből kifolyólag jogtalan előnyre tett szert, ezért az úgy közvetlen kihatással van rá.

- [13] Sérelmezte, hogy az NVB a kifogásolt videofelvétel megtekintése nélkül hozta meg döntését az ügyben. A kérelmező ezután a határozat egyes megállapításai kapcsán fogalmazta meg ellenérveit.
- [14] Vitatta azt a megállapítást, hogy Toroczkai László polgármesterként elért eredményeiről számol be a videofelvételen. Véleménye szerint a polgármester éppen a lefolytatott eljárásokat használta fel kampányolásra, és irányító szerepét kihasználva, az önkormányzat számára rendelt erőforrások ráfordításával készített kampányeszközt a pártja számára, ezért a videofelvételt mind tartalmában, mind az elkészítésének körülményeiben jogsértőnek minősül. Az NVB az Abh.-ból idézett megállapításokból is okszerűtlen következtetéseket vont le, amikor elismerve azt, hogy az állami és önkormányzati szervek véleménynyilvánítási szabadsága is korlátozás alá eshet, mégsem tartotta irányadónak az ügyben.
- [15] A kérelmező álláspontja szerint logikailag hibás az a határozati megállapítás, hogy a videóval nem a helyi választókat igyekezett befolyásolni a polgármester, figyelmen kívül hagyva, hogy ők is választójoggal rendelkeznek az európai parlamenti választásokon. Kiemelte a kérelmező azt is, hogy az önkormányzatnak semlegesnek kell maradnia, ezért nemcsak a területén élőket, hanem semelyik állampolgárt nem befolyásolhatja.
- [16] A bizonyítottság hiányát is sérelmezte a kérelmező, amit véleménye szerint több tény is cáfol. Egyrészt a polgármesteri tisztségből fakadó intézkedésekről nem szükséges videofelvételt készíteni, ami arra utal, hogy a felvétel kampánycélokra készült, amit a kampányidőszakban való közzététel is megerősít. Másrészt a jelölt polgármesteri tevékenysége az NVB szerint is részleteiben dokumentált a közösségi oldalán, melyből az következik, hogy az anyagok közzétételére röviddel azok elkészítése után kerül sor.
- [17] A kérelmező szerint az NVB érvelése során „önellentmondásba keveredik”, amikor a videofelvételt maga is elismeri a Mi Hazánk Mozgalom parlamenti listavezetője kampányeszközének, ugyanakkor ezen minőség megállapításához többletfeltételeket is szab. Ugyanis közömbösnek tartja a kérelmező, hogy a videó mely részében említi az EP-választásokat vagy buzdít a jelölőszervezet támogatására, különösen úgy, hogy összegzésként hangzik el a felhívás.
- [18] Hivatkozott „az anyagi források” és a „közpénz” indokolatlanul szűkítő értelmezésére. Véleménye szerint az önkormányzati tisztségviselők munkája és a felvételen látható munkagépek működtetése egyaránt költségvetési forrás felhasználásával történik.
- [19] Több szempontból is vitathatónak találta a kérelmező azt a megállapítást, hogy a bemutatott polgármesteri intézkedés során a jelölt nem népszerűsíti jelölőszervezetét, hiszen a Mi Hazánk Mozgalom logója a felvételen mindvégig látható, valamint a népszerűsítés a felvétel módon történik explicit módon.
- [20] A kérelmező kifogásolta továbbá a határozat azon megállapítását is, hogy a választási eljárásban csak a Ve. szabályai kérhetők számon. Álláspontja szerint az Alaptörvény minden szerv eljárásában közvetlenül hivatkozható. Az NVB a 605/2018. számú határozatában a alapelvi sérelem mellett olyan jogszabálysértésre is hivatkozott, amelyre a Ve. nem utal, vagy az adott jogszabály hivatkozna a Ve.-re. Véleménye szerint a választási eljárásban a Ptk. felhívott rendelkezése tölti meg tartalommal a Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti önkéntes részvétel alapelveit, mellyel

kapcsolatban az NVB nem fejtette ki az álláspontját.

- [21] A Kúria megkereste az ellenérdekű Toroczka Lászlót, hogy nyilatkozzon a felülvizsgálati kérelem tárgyában, aki a bírósági eljárásban nyilatkozattételi jogával nem élt.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [22] 1. A Ve. 222. § (1) bekezdése szerint „... a alperes nevéhatározata ellen az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújthat be”. A fentiek szerint bírósági felülvizsgálatra csak akkor kerülhet sor, ha a felülvizsgálati kérelmet érintettsége folytán az arra jogosult nyújtotta be, ezért a Kúria jelen ügyben is először a kérelmező Ve. 222. § (1) bekezdése szerinti érintettsége fennállását vizsgálta meg. A Ptk. 2:43. § g) pontja szerinti jogsérelem kivételével úgy ítélte meg, hogy a felülvizsgálati kérelemben állított minden olyan magatartás, amely a jelöltek és jelölőszervezetek közötti esélyegyenlőség sérelmével járhat, a kérelmező saját jogaira és kötelezettségeire közvetlenül kihat. A kérelmezőnek, mint nyilvántartásba vett jelölő szervezetnek ugyanis érdeke fűződik ahhoz, hogy az EP-választás kapcsán a választási alapelvek maradéktalanul érvényesüljenek a kampány időszakában is, hogy egyik jelölőszervezet se tegyen szert jogszerűtlen előnyre.
- [23] A fentiek szerinti közvetlen érintettség nem volt megállapítható a képmáshoz és hangfelvételhez való jog, mint természeténél fogva kizárólag természetes személyhez fűződő személyiségi jog megsértése tekintetében, mivel e jogsérelem szenvedője nem a kérelmező, hanem a kifogásolt felvételen látható, intézkedés alá vont magánszemélyek lehetnek.
- [24] A polgári jog elsődlegesen rendező, helyreállító szerepkörére tekintettel az alanyi jogok érvényesítése a jogosult akaratától függ. A jogosult belátása határozza meg, hogy személyhez fűződő jogainak érvényesítését szolgáló jogi eszközöket igénybe veszi vagy sem. Ezt az alkotmányjog a fél rendelkezési jogaként nevesíti, amely alapjogi védelem alatt áll [Lásd először 9/1992. (I.30.) AB határozatot, ABH 1992, 59, 67.].
- [25] A fentiek alapján tévedett az NVB, amikor nem észlelte, hogy a kérelmező olyan jogszabálysértést is megjelölt a kifogásban, melynek kapcsán igényérvényesítésre nem volt jogosult, ezért azt érdemi vizsgálat nélkül kellett volna elutasítani a támadott határozatában. Ennek okán a Kúria a határozat indokolása [28] pontját az előzőek szerint módosította.
- [26] 2. A kérelmező felülvizsgálati kérelmét a Ve. 223. § (3) bekezdése b) pontjára hivatkozással a Ve. 2. § (1) bekezdése a), b), c) és e) pontja szerinti alapvető rendelkezések megsértésére alapította. A Ve. 223. § (3) bekezdése alapján fellebbezést és bírósági felülvizsgálati kérelmet lehet benyújtani a) jogszabálysértésre hivatkozással, illetve b) a választási bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozata ellen. A kérelmező álláspontja szerint a kifogásolt videofelvételt az alapelvek követelményének érvényesülése szempontjából történő vizsgálata során okszerűtlenül mérlegelte, melynek következtében iratellenes és helytelen következtetéseket vont le.
- [27] A Ve. 2. § (1) bekezdés a) b) c) és e) pontja szerint a választási eljárás szabályainak alkalmazása során érvényre kell juttatni a választás tisztaságának megóvása, önkéntes részvétel a választási eljárásban, a jelöltek és jelölő szervezetek közötti esélyegyenlősége és a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvét.

- [28] A Kúria a kifogásban megadott linken fellelhető videofelvétel megtekintése alapján azt állapította meg, hogy önmagában a felvétel – egyéb erre utaló adat hiányában – nem alkalmas azon kérelmezői tényállítás bizonyítására, hogy a kampányeszköz elkészítéséhez a listajelölt polgármester közhatalmi pozícióját kihasználva, az önkormányzati célokra rendelt „közpénzt” használta fel. Ilyen következtetést megalapozottan nem lehet levonni a felvételen látható képsorokból. Megállapította továbbá a Kúria, hogy a kérelmező nem bizonyította, hogy a felvételen látható hatósági intézkedések kifejezetten az EP-kampány céljára készültek. A Kúria álláspontja szerint a rögzített képsorok arra utalnak, hogy nem egy időben zajló eseménysorok felvételéről van szó, ahogyan arra a kérelmező hivatkozott. Önmagában ezen felvételek felhasználása a szabad véleménynyilvánítás keretei között nem kifogásolható.
- [29] A bizonyítottság kérdést illetően a Kúria rámutat, hogy a választási eljárás sommás jellege és a Ve. által a bírósági jogorvoslatra előírt rövid határidők kizárják annak a lehetőségét, hogy a Kúria bizonyítási eljárást folytasson le, és ennek keretében hiánypótlási felhívást bocsásson ki, ennél fogva a Kúria a felülvizsgálati kérelemmel együtt elé tárt bizonyítékok, dokumentumok alapján hozta meg döntését. [Kúria Kvk.IV.37.990/2014/3., Kúria Kvk.IV.37.316/2014., Kúria Kvk.I.38.024/2014.] A kérelmező sem a kifogásához, sem a felülvizsgálati kérelméhez nem nyújtott be olyan bizonyítékot, amely alapján meg lehetett volna állapítani a videofelvétel készítése kapcsán hivatkozott visszaélésszerű eljárást, ezért a felvételen látottak mérlegelése útján okszerűnek tekinthető az a határozati megállapítás, hogy nem igazolt az kérelmezői hivatkozás, mely szerint kifejezetten kampánycélok miatt nyert rögzítést a polgármesterként végrehajtott intézkedés sora és ehhez a polgármester kifejezetten az EP-választás miatt használta fel az önkormányzat infrastruktúráját. Nem igazolja ezt az állítást önmagában az, hogy felvétel végén a polgármester – többek között – odavetve az EP választásra is utal.
- [30] A Kúria rámutat arra is, hogy a felülvizsgálati kérelem az alapelvek általános megjelölésén túl nem vezeti le, hogy a alperes nevéhatározatának egyes elemei milyen választási eljárási alapelveket értékeltek tévesen. A felülvizsgálati kérelem felépítésében saját véleményyt fűz egyes határozati megállapításokhoz anélkül, hogy konkrétan valószínűsítene, hogy az általa állított téves értékelés az adott ponton mely konkrét alapelvet sért.
- [31] Az alapelvek a törvény szerves részei, a törvény egészét átható zsinórmértékül szolgálnak és adott esetben külön részletszabályok léte nélkül is önállóan alkalmazhatók, hivatkozhatók a döntés meghozatalnál. A rendeltetésszerű joggyakorlás a joggal való visszaélés törvényi tilalmát rögzítő polgári jogi szabályozásból kiindulva az egész jogrendszert átható követelmény. A Ve. nem határoz meg kritériumokat a nem rendeltetésszerű joggyakorlás megállapításához sem, a jogalkalmazóra bízva ennek megítélését, ezért a Kúria Kvk.IV.37.359/2014/2., valamint Kvk.II.37.394/2015/2. és a Kvk.VI.37.942/2016/2. számú határozataiban kifejtett álláspontja szerint a rendeltetésszerű joggyakorlás sérelme több a jogsértés megállapíthatóságánál: abban felismerhetően meg kell nyilvánulnia annak a szándéknak, amely a formális jogkövetés égisze alatt a jogintézményben rejlő tartalom kihasználására irányul, melynek következtében a szervezetek közötti esélyegyenlőség tartósan és súlyosan sérül. (Kvk.III.37.465/2014/2, Kvk. V. 37.540/2014/3.) A kérelmező erre utaló körülményt sem jelölt meg a felülvizsgálati kérelemben.
- [32] Összegezve a fentieket, az NVB felülvizsgált határozata a mérlegelési jogkörben hozott határozatok tartalmi követelményeinek megfelelt, annak megváltoztatása nem indokolt, ezért azt a Kúria a Ve. 231. § (5) bekezdése a) pontja alapján helybenhagyta.

Záró rész

- [33] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Ve. 228. § (2) bekezdése és a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 157. § (7) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 124. § (5) bekezdésének megfelelően – figyelemmel a Ve. 229. § (2) bekezdéséből következően alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról és az egyes közigazgatási nemperes eljárásokról szóló 2005. évi XVII. törvény 1. § (2) bekezdésére – tárgyaláson kívül bírálta el.
- [34] A Kúria az eljárási illetékről való rendelkezés során a Ve. 228. § (2) bekezdésének megfelelően figyelemmel volt a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 630. § (5) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 35. § (1) bekezdésére. A Pp. 101. § (1) és 102. § (1) bekezdései alapján fizetendő eljárási illeték az NVB pervesztessége és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdése c) pontja szerinti személyes illetékmentessége folytán az állam terhére maradt.
- [35] A végzés elleni felülvizsgálatot a Ve. 232. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2019. május 23.

Dr. Balogh Zsolt s. k. a tanács elnöke, Dr. Dobó Viola s. k. előadó bíró, Dr. Horváth Tamás s. k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő